

Situació d'aprenentatge¹

Títol	El món a escena
Curs (nivell educatiu)	Segon de batxillerat
Matèria/Àmbit ²	Literatura Dramàtica

¹ Les situacions d'aprenentatge són els escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, i a la qual cal donar resposta o sobre la qual s'ha d'intervenir. És en la seva resolució que l'alumnat assoleix les competències específiques. ([Decret 171/2022, de 20 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat. Article 7 \(Elements del currículum\), punt 1, apartat e](#))

² Agrupació de matèries que s'imparteixen de manera integrada.

DESCRIPCIÓ

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context?³ Quin repte planteja?⁴

Abans de gaudir d'una obra literària o audiovisual ens trobem sovint un avís recurrent: “basada en fets reals”. El teatre, òbviament, no pot defugir de la presència recurrent del que és real en la ficció. Fets concrets i reivindicacions que surten als mitjans de comunicació o que es fan virals a les xarxes socials poden adquirir un excel·lent altaveu al text i a l'escena teatral, on realitat i ficció se separen per una línia molt fina. Aquest raonament ens ha d'ajudar a fer entendre al nostre públic més jove, el qual troba en moltes ocasions poc atractiu el teatre, que aquesta art metamorfosea la realitat, cosa que li dona un potent valor social. Així, mostrant-lo com un mirall transformador de la realitat més propera a aquest públic, volem acostar el teatre d'una manera engrescadora a l'alumnat de l'ESO i el batxillerat.

L'alumnat de segon de batxillerat de la matèria de Literatura Dramàtica té com a repte escriure uns breus textos teatrals basats en fets reals actuals i propers, triats, amb la guia dels i de les docents implicats a les classes de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura o tutoria, per als grups de l'ESO i batxillerat de l'institut. A més a més, els textos teatrals es representaran gràcies a la col·laboració amb la matèria de modalitat d'Arts Escèniques II i amb l'optativa de Taller de Creació Escènica. Amb tot, es vol donar a la història real un enfocament més subjectiu mitjançant la mirada dels seus creadors. De fet, l'alumnat de batxillerat transformarà els fets perquè l'alumnat receptor es qüestioni si és possible canviar el present o el futur, posar en dubte el relat dels fets, fer hipòtesis o jugar amb allò que es dona per fet que és veritat.

Per tal de preparar aquest repte d'escriptura d'adaptacions teatrals breus de fets reals, proposem un treball d'anàlisi prèvia a l'aula de sabers bàsics de la dramaturgia que són susceptibles de transformar-se en la transició del fet real al teatral; per exemple, l'argument (mirada subjectiva), els personatges (reals o ficcionats), l'espai (real, metonímic, simbòlic; sonor, il·luminatiu, audiovisual...), l'objecte escènic com a símbol i eix argumental, elements concrets del text teatral (diàleg, monòleg, apart, acotacions...), etc. Per tal de fer-ho, es treballen obres teatrals, o fragments d'aquestes obres, en què els seus autors i autores es van inspirar en una història real, la qual també analitzem. *Bodas de sangre* de Lorca, *Les bruixes de Salem* d'Arthur Miller, *La infanticida* de Caterina Albert o *La torna* d'Els Joglars són alguns dels exemples triats.

³ Context: conjunt de circumstàncies que expliquen un esdeveniment o una situació i que envolten un individu, un col·lectiu o una comunitat, etc.

⁴ Repte: tema d'interès plantejat per l'alumnat, observació d'un fenomen, polèmica o controvèrsia entorn d'un fet, informació que crida l'atenció a la ciutadania, problemàtica que afecta la societat o l'entorn de l'alumnat, pregunta sobre un element de la realitat, recerca a partir d'un element investigable, necessitat plantejada per un agent extern, dilema que cal comprendre, manifestació artística, etc.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	<u>Matèria</u>
Competència 1. Llegir obres de la literatura dramàtica o veure'n la posada en escena, atenent tant les relacions internes dels elements constitutius del gènere i les seves funcions en les obres com les relacions externes de les obres amb el seu context de producció i la seva inscripció en la tradició cultural, per eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura dramàtica.	Literatura Dramàtica
Competència 3. Establir vincles entre obres dramàtiques de diferents èpoques, contextos i llenguatges artístics, per constatar l'existència d'universals temàtics, de tipologies de personatges i de vies formals recurrents al llarg de la història, i reconèixer-ne i contrastar-ne semblances i diferències en funció dels respectius contextos de producció i de la interrelació entre literatura i societat.	Literatura Dramàtica
Competència 4. Emprar les capacitats expressives i creatives necessàries, utilitzant els elements que configuren el gènere, així com diferents tècniques que componen l'acció dramàtica, el disseny de personatges i la configuració de situacions i escenes, per recrear o crear textos dramàtics i estimular la creativitat literària i artística.	Literatura Dramàtica

TRACTAMENT DELS TRES COMPONENTS TRANSVERSALS⁵ DE LES COMPETÈNCIES CLAU DEL BATXILLERAT

Gestió i comunicació de la informació: tractament de diversos textos teatrals facilitats pel o per la docent i acompanyats de qüestions significatives que facilitin l'extracció d'idees per transformar els elements del text teatral i representatiu en la direcció que marca el repte. A més a més, la recerca en diverses fonts de l'origen de la inspiració de les obres analitzades.

Pensament crític: qüestionar per què l'ésser humà crea sovint històries de ficció amb una base real. Potser és perquè la realitat en el moment que vivim ha perdut solidesa? Ens trobem amb un món més inestable on ens adrecem a la ficció perquè és ella qui ens respon a allò que passa al nostre voltant?

Resolució de problemes a partir de l'aplicació integrada de coneixements: l'alumnat transforma la realitat objectiva en què aplica una paleta de subjectivitat i d'estètica literària, és a dir, reescrivim la realitat amb l'essència de l'art dramàtic adquirida a través de la lectura i l'anàlisi de les obres plantejades.

⁵ Components transversals de les competències clau: la resolució de problemes a partir de l'aplicació integrada de coneixements, la gestió i comunicació de la informació i el pensament crític.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge⁶ Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT	Criteris d'avaluació⁷ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT ⁸
<p>1. Comprendre i analitzar, des d'un punt de vista literari i social, textos teatrals, basats en fets reals, explicant i argumentant els seus elements constitutius essencials per establir relacions entre un fet concret real i un valor universal que serà proper a l'alumnat i a altres obres del seu bagatge personal i acadèmic.</p>	<p>1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres teatrals llegides o vistes com a espectador a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra o de les relacions externes del text amb el context sociohistòric i la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres (basat en el criteri 1.1).</p> <p>2. Llegir en veu alta i col·lectivament fragments d'obres teatrals parant especial atenció a la configuració de les escenes, a les emocions, a la intensitat de les paraules, i demostrant motivació, interès i capacitat per a la implicació en tasques col·lectives amb autonomia (basat en el criteri 1.2).</p> <p>3. Participar en converses literàries de manera que es comparteixin les pròpies experiències de lectura, de visionat o d'assistència teatral amb l'ajuda d'un metallenguatge específic (basat en el criteri 2.3).</p>

⁶ Les competències específiques estan formulades de forma general i convé concretar-les per definir quins seran els aprenentatges que s'adquiriran amb la realització de la situació d'aprenentatge. Aquesta concreció ha de permetre formular unes competències pròpies de la situació d'aprenentatge que són l'equivalent dels objectius d'aprenentatge.

⁷ Els criteris d'avaluació es poden desplegar en indicadors. Un objectiu d'aprenentatge pot relacionar-se amb un, dos o més criteris d'avaluació.

⁸ El context ha d'incloure les condicions en què s'hauran d'evidenciar els aprenentatges.

Objectius d'aprenentatge⁶ Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT	Criteris d'avaluació⁷ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT ⁸
<p>2. Determinar enllaços entre obres dramàtiques modernes basades en fets reals (finals del segle XIX i segles XX i XXI), contextos i llenguatges artístics, amb la finalitat de demostrar l'existència d'universals temàtics, de tipologies de personatges i d'elements formals reiteratius, ponderant similituds i oposicions segons els contextos de producció i el vincles del món real amb l'art teatral.</p>	<p>4. Comparar textos o fragments teatrals entre si o amb la seva posada en escena i adaptació cinematogràfica o altres representacions artístiques, argumentant oralment o per escrit els elements de semblança i contrast en aspectes temàtics, de contingut, formals i expressius, i amb atenció als valors ètics i estètics de les obres (basat en el criteri 3.1).</p> <p>5. Desenvolupar una recerca significativa que doni lloc a una exposició oral al voltant de la qüestió de l'argument basat en fets reals que estableixi vincles entre obres de la literatura dramàtica objecte de lectura guiada i autònoma (basat en el criteri 3.2).</p>
<p>3. Escriure textos teatrals breus propis basats en fets reals propers al públic més jove tot emprant els recursos i elements propis del gènere, com l'adaptació de la trama, l'estructura interna, els personatges, els elements del llibret, l'espai, el temps, etc., fent ús de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i a partir de models donats (imitació i transformació), per tal de crear escenes que reforcin el missatge del valor universal que es vol transmetre i la reflexió mitjançant el teatre.</p>	<p>6. Crear textos teatrals col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil a partir de fets reals analitzant, contrastant i valorant allò que es tria de la realitat i allò que forma part de la subjectivitat i de l'estètica literària segons un eix temàtic i un públic determinat (basat en el criteri 4.1).</p> <p>7. Crear textos teatrals col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil després de la lectura d'obres o fragments teatrals significatius en què es fan servir les convencions formals del gènere atenent especialment a les seqüències textuais bàsiques (diàleg o monòleg i acotacions) per tal d'elaborar la trama (basat en el criteri 4.1).</p> <p>8. Crear textos teatrals col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil després de la lectura d'obres o fragments teatrals significatius en què es fan servir les convencions formals del gènere atenent al reflex dels elements de significació (espai i objectes escènics, temps, disseny de personatges, so, imatges, il·luminació) en el text escrit (basat en el criteri 4.1).</p>

SABERS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

	Saber	<u>Matèria</u>
1	Anàlisi, contrast i valoració del llibret a partir de la comprensió dels seus elements: actes, quadres i escenes; diàleg, monòleg i apart; didascàlies i acotacions.	Literatura Dramàtica
2	Anàlisi, contrast i valoració de l'estructura interna de l'acció (conflicte, situació), dels personatges teatrals (plànols, funcions, jerarquia, significat), del llenguatge i estil, de l'espai escenicoescenogràfic, de l'objecte escènic, de l'espai sonor, la il·luminació, recursos audiovisuals i de la recepció del públic (catarsi, estranyament i participació).	Literatura Dramàtica
3	Anàlisi, contrast i valoració de la representació del món a partir dels realismes, el teatre com a escola o crítica de costums; del teatre compromès, a partir del teatre polític, del teatre document, etc.	Literatura Dramàtica
4	Indagació al voltant de com imaginem el món per mitjà dels diferents gèneres teatrals com la tragèdia (ésser humà, destí i ètica); el drama (llibertat individual i convencions socials); els grans interrogants de la condició humana (identitat, amor, dolor, mort...); el simbolisme, les avantguardes, el teatre postdramàtic, etc.	Literatura Dramàtica
5	Utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística per construir la interpretació de les obres i comprendre el lloc que ocupen en la tradició literària.	Literatura Dramàtica
6	Establiment d'enllaços intertextuals entre les obres i altres manifestacions artístiques segons temes, tòpics, estructures i llenguatges.	Literatura Dramàtica
7	Creació de textos teatrals a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i pel que fa a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).	Literatura Dramàtica

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar?, quins tipus d'agrupament realitzarem?, quins són els principals materials que necessitarem?, etc.

En el camí recorregut en aquesta situació d'aprenentatge es facilitarà a l'alumnat les eines que els permetran crear textos teatrals breus partint de fets reals per tal de demostrar la força social universal que té aquesta art.

El punt de partida serà reflexionar sobre el concepte "basat en fets reals" que tenen els estudiants; junts construirem llistes de verificació per deixar clars els indicadors del que ha de tenir una història real per ser adaptada i de quins punts clau cal que mostri aquesta adaptació per tenir significació i una acollida catàrtica per part del públic receptor. És una tasca més guiada i es barrejarà el treball en parelles i en grup classe. El material emprat és digital: aplicacions de Google com Jamboard o Google Docs. Aquestes eines de treball compartit seran una constant durant tota la situació d'aprenentatge.

En les activitats de desenvolupament, han d'anar assolint amb tasques diferents la importància de la tria d'uns elements teatrals o altres a partir de l'anàlisi d'obres on els seus autors i autores van transformar un fet real concret en una peça teatral de valor universal; així, veurem de manera crítica els elements fonamentals dins del text teatral: els elements del llibret, l'estructura interna, els personatges, els espais, el temps, el llenguatge, la recepció del públic, etc. Les discussions literàries al voltant de la relació i contrast entre els elements dramàtics i el sentit de l'obra o dels vincles establerts entre la informació sociohistòrica i la ficció seran elements clau que portarem a terme a classe, juntament amb comentaris literaris guiats. Farem una anàlisi d'una obra concreta, [Bodas de sangre](#) i la seva adaptació cinematogràfica [La novia](#), de manera conjunta i després amb el mateix model el d'altres obres diferents, totes basades en fets reals, de manera més autònoma. Aquest fet implicarà recerca i reflexió social i literària. Primer, per al treball més guiat, treballarem en parelles i farem retroacció en gran grup; quan es demani l'anàlisi més autònoma, en grups de quatre, cada grup triarà una de les altres obres proposades i l'analitzarà. Tindran els textos complets a l'aula (llibrets comprats en alguns casos als teatres com el d'*El combat del segle*) i material audiovisual seleccionat pel o per la docent. Els grups es convertiran en experts de la seva obra i després cada membre marxarà a un nou grup on hi haurà experts de cada obra. Entre ells, reforçant l'aprenentatge entre iguals, s'explicaran amb detall l'estudi literari de cada obra. Després d'aquest punt podrà realitzar-se una prova avaluativa individual al voltant de l'estudi de les obres. No cal dir que cada alumne té el material compartit de la resta de grups i disposa sempre del seu propi ordinador o tauleta a classe.

El repte, que es treballarà en grups de quatre persones, consistirà a posar en pràctica tot el que s'ha treballat en l'escriptura i execució d'un text breu teatral d'una o dues escenes mostrant el valor universal del teatre amb el tractament d'algun eix temàtic proper a l'alumnat de l'ESO; de fet aquest alumnat és el que l'haurà triat a classe.

Durant tota la situació d'aprenentatge s'acompanyarà als i les alumnes amb instruments d'avaluació que els ajudaran a autoregular-se i, abans de la creació del text teatral, seran ells mateixos els que crearan de manera conjunta dues llistes de verificació i una rúbrica per reflexionar sobre tot allò que han après.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVUACIÓ

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	<p>- Projectem en pantalla l'avís "basat en fets reals" i plantegem una pluja d'idees que aniran aplicant-se amb l'eina Jamboard de Google o una altra similar per deixar per escrit les idees de l'alumnat. En diferents pantalles, indiquem preguntes, que han de respondre en parelles, com:</p> <ul style="list-style-type: none">• Què vol dir segons el teu punt de vista aquest avís abans de gaudir d'una obra?• Coneixes almenys un exemple d'obres literàries i audiovisuals?• Quines condicions creus que cal que compleixi la història real per ser susceptible de ser ficcionada?• Com penses que ha de ser l'adaptació perquè sigui adequada? <p>- Es dona uns minuts per respondre i es revisen les respostes en gran grup. A la penúltima qüestió hem de fer sorgir termes clau com proximitat, entreteniment, poder mediàtic, compromís...; mentre que a l'última no poden faltar d'altres com versemblança, subjectivitat, estètica, llicència d'autor, catarsi...</p> <p>- Construïm una primera llista de verificació amb allò que podria complir una història basada en fets reals (llista 1) per tal de ser adaptada i una segona per a la seva adaptació (llista 2).</p> <p>- Cada parella tria una obra que coneixen basada en fets reals i li apliquen aquesta primera llista de verificació. Veiem si amb els indicadors marcats creiem que és suficient o si cal revisar i afegir elements nous com: empatia, originalitat, desenvolupament de personatges secundaris, denúncia d'una injustícia, adaptació a un fet històric, enriquiment de la relació història-intrahistòria, canvis en espai i temps, recurrència a objectes escènics simbòlics, etc.</p> <p>- Expliquem els objectius de la situació d'aprenentatge i els criteris d'avaluació. També els anunciem el repte final: escriure un breu text teatral (una o dues escenes), que després es representarà, basat en uns fets reals triats per l'alumnat de l'ESO per apropar l'art dramàtic al públic més jove del centre.</p>	2 sessions

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
<p>Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i></p>	<p>Fem recerca sobre obres teatrals modernes basades en fets reals (1 sessió)</p> <p>- Abans que res fem relacionar en una taula (de tres columnes i sis files) sis obres triades pel o per la docent (basades en fets reals) amb els seus autors i autores i les notícies a partir de les quals es van inspirar. Les obres són:</p> <ul style="list-style-type: none">A. <i>Bodas de sangre</i> de Federico Garcia LorcaB. <i>La torna</i> d'Els JoglarsC. <i>La infanticida</i> de Caterina AlbertD. <i>Les bruixes de Salem</i> d'Arthur MillerE. <i>Bent</i> de Marin ShermanF. <i>El combat del segle</i> de Denise Duncan <p>En cada obra, l'alumnat ha de trobar les fonts primàries o secundàries d'on beuen els autors i autores per tal de prendre aquestes històries reals com a punt de partida; han de trobar: dues notícies de la secció de successos (A, B) i una d'esports (F) d'un diari, una publicació del <i>Boletín Oficial de la Provincia</i> (BOP) de Girona (C), algun article de revistes de recerca literària (D) o un llibre publicat amb entrevistes a un testimoni real (E).</p> <p>Analitzem amb detall <i>Bodas de sangre</i> de Lorca (7 sessions)</p> <p>- Enraonem sobre la força argumental que proporciona cada fet real. Començarem a fer-ho en parelles i redactarem un text argumentatiu on justifiquem per què es creu que Lorca es va veure atret per la notícia publicada a <i>ABC</i> sobre el crim a Vera, Almeria. Llegirem l'argumentació i farem una posada en comú per veure si es van complint els ítems de la primera llista de verificació (llista 1). Recordem que aquesta llista és viva i s'hi poden afegir nous elements a mesura que avancem amb les anàlisis al llarg de la situació d'aprenentatge.</p> <p>- Veiem el film <i>La novia</i> de Paula Ortiz, el qual conté un text dialogat idèntic a l'obra de Lorca. Farem un debat a classe on sortirà l'universal temàtic de la repressió dels impulsos amorosos per les convencions socials que es desprèn de l'obra. Compararem els títols de l'obra i l'adaptació. Portarem al debat d'avui en dia entrant en temes com la llibertat sexual de les dones i es compararà amb els temps en què es va escriure l'obra. Es podria actualitzar la història al segle XXI?</p>	<p>14 sessions</p>

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
	<p>- Després, ens centrarem a analitzar tres fragments de <i>Bodas de sangre</i> per extreure els sabers centrats en els elements dramàtics. Els llegirem, els interpretarem i els analitzarem (tornarem a veure les escenes del film que les conté):</p> <ul style="list-style-type: none">- Acto II. Cuadro I: <i>Leonardo - Novia</i>: dia de la boda en què ella es prepara i ell la visita just abans de casar-se. S'incompleixen les normes socials, però la força de l'amor i del destí els empeny a estar junts. És el detonant de la trama.- Acto III. Cuadro I: <i>Leonardo - Novia</i>: ja han fugit al bosc els dos enamorats i es troben ja cercats; ella li demana que marxi perquè no vol que mori el seu estimat, però ell li diu que ha estat ella també qui ha preparat la fugida: baixa les escales primer, li posa brides noves al cavall...; finalment, el destí els porta a decidir morir abans que separar-se.- Acto III. Cuadro último: <i>Novia - Madre</i>: la núvia torna després de la mort dels dos homes per entregar la seva vida a la mare; li diu que ella continua pura i honrada. Plena de ràbia, desconsolada, però continguda, severa i inflexible, la deixa patint aïllada. <p>Analitzarem les escenes i l'obra per extensió amb preguntes guiades de comentari de text i de la peça teatral que orbitaran al voltant d'aquests grans eixos de l'art teatral:</p> <ul style="list-style-type: none">- L'argument reduït al mínim per tal d'intensificar les emocions que encarnen els personatges. Selecció de la informació sociohistòrica per construir la interpretació de l'obra: com representem el món a partir dels realismes? Teatre com a crítica de costums?, compromès?, polític?, teatre-document? Com pensem en la recepció teatral del públic; catarsi, anagnòrisi compartida, estranyament o participació.- Els personatges: universalitat; de fet, tots excepte Leonardo (el noi qui raptarà la núvia) no tenen nom com la núvia, la mare del nuvi, el nuvi, la captaire. Caracterització dels personatges a través dels diàlegs analitzats; per exemple, la núvia evoluciona al llarg de l'obra: turmentada per la temptació, apassionada i lliure quan escapa, angoixada quan es veu sense sortida, esguerrada amb les morts, submissa amb la mare del nuvi...- Els espais exteriors o interiors metonímics que simbolitzen la ruralitat: l'aïllament, l'opressió, l'asfíxia, l'aridesa... que es tradueix en el caràcter i la soledat d'alguns personatges.	

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
	<ul style="list-style-type: none">- El temps sintetitzat a poc més d'un dia de manera lineal a l'obra, cosa que difereix, i cal explicar-ho, amb la pel·lícula, on hi ha salts temporals propis del llenguatge del cinema per mostrar des de mitjans visuals l'ambient tràgic, a diferència del fet teatral que demana immediatesa.- L'alta càrrega poètica del llenguatge emprat pels personatges; la forta simbologia premonitòria i recurrent: les armes blanques (a diferència de les de foc que es van fer servir en la història real) com la navalla que surt en diferents formes en escena com una representació d'arma de Txèkhov; el vestit negre de la núvia (blanc a la pel·lícula, cosa que pot justificar-se pels destinataris, menys líric al cinema), la lluna o la captaire que anuncien en diferents moments el final tràgic, la mort i el dol; el cavall negre, nerviós, brusc, que marca la bravura, la força i la masculinitat tradicional i que sempre s'identifica amb Leonardo (que porta el nom del <i>león</i>, similar al cavall en simbologia).- Elements escènics: música tradicional, llum, vestuari, espai sonor, recursos audiovisuals... <p>- Finalment, completem individualment la llista de verificació de l'adaptació teatral (llista 2) i la refem per tal que sigui ja una llista més sòlida amb els elements que ja teníem, més intuïtius, i els nous que hem llistat per fer l'anàlisi de <i>Bodas de sangre</i>. La posem en comú i la deixem llesta per a les sessions següents.</p> <p>Analitzem obres teatrals modernes basades en fets reals (6 sessions)</p> <ul style="list-style-type: none">- Recuperem cada fet real i parlem sobre la força argumental que proporciona cada fet real a la resta d'obres. Després, fem grups de quatre i cada grup analitzarà una obra amb les llistes de verificació i uns qüestionaris fets pel o per la docent que ajudaran a fer un comentari literari guiat dels elements dramàtics de l'obra, tal com s'ha fet amb <i>Bodas de sangre</i>. Llegiran les obres completes i els facilitarem complements audiovisuals de suport. <p><i>La torna d'Els Joglars:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Representació a l'arxiu de RTVE Catalunya.- Pel·lícula <i>Salvador</i> de Manuel Huerta.	

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
	<p><i>La infanticida</i> de Caterina Albert:</p> <ul style="list-style-type: none">- Representació al Metropol de Tarragona de la companyia <i>La General de Surabaya</i>.- Documental <i>La Víctor</i> del programa <i>Sense Ficció</i> de TV3. <p><i>Les bruixes de Salem</i> d'Arthur Miller:</p> <ul style="list-style-type: none">- Representació de <i>Las brujas de Salem</i> del Centro Dramático Nacional.- Pel·lícula <i>El crisol (The crucible)</i> de Nicolas Hytner. <p><i>Bent</i> de Marin Sherma:</p> <ul style="list-style-type: none">- Pel·lícula <i>Bent</i> de Sean Mathias.- Taula rodona del Centre Sefarad-Israel amb la visualització de fragments de la ficció en diferents formats <p><i>El combat del segle</i> de Denise Duncan:</p> <ul style="list-style-type: none">- Entrevista de l'autora a la Sala Becket.- Podcast de la Cadena SER que relata el fet històric del combat. <p>- Cada membre del grup és un expert en l'obra i farem nous grups amb un expert en cada obra. Així, cadascun transmet la seva recerca i anàlisi i tot l'alumnat pren consciència del treball fet a les altres obres. Quan tornin al seu grup inicial, faran una estimació de l'anàlisi dels seus companys i companyes després d'haver accedit als continguts de text teatral o audiovisuals: amb tot, es plantejarà una coavaluació amb uns comentaris a les llistes de verificació i a la redacció reflexiva del comentari literari guiat. Tanmateix, el o la docent té l'opció de realitzar una prova d'avaluació i reflexió sobre les diferents obres de manera individual.</p>	

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i>	<p>- Creació d'una rúbrica de manera conjunta per tal de poder escriure els breus textos teatrals tenint en compte la notícia i el tema facilitats i tot el que s'ha treballat a classe. Els aspectes que s'haurien de recollir a la rúbrica, més enllà del que es pugui decidir al grup classe, serien:</p> <ul style="list-style-type: none">• La reinterpretació estètica i literària de l'argument del fet real, on es respecti aspectes de coherència textual, amb un profund respecte per l'estructura interna de l'acció, malgrat les possibles llicències poètiques dels autors i autores.• La tria acurada, segons el seu significat, dels elements bàsics del llibret: divisió del text en una o dues escenes, el diàleg, el monòleg, l'apart, les acotacions...• La diversificació dels personatges: la seva implicació emocional en el desenvolupament de la trama, el seu significat, funció o la seva jerarquització.• L'ajustament dels espais i temps a través de l'escenografia i del diàleg d'acord amb el significat del text.• El tractament del tema social de manera simbòlica però amb un criteri divulgatiu, tenint en compte l'adequació al públic.• La varietat de la interpel·lació al públic: catarsi, estranyament i participació. <p>- Revisió del text creat en grup després d'haver rebut la retroacció del o de la docent; aplicació dels canvis necessaris per ajudar a argumentar els passos correctes en la reelaboració del text.</p> <p>- Fer un seguiment grupal d'un diari d'aprenentatge on s'anotin les decisions que es van prenent i es deixi espai per a la retroacció docent (heteroavaluació) dins de l'avaluació formativa, dels companys i companyes (coavaluació) i pròpia (autoavaluació) dins de l'avaluació formadora. S'han de respondre qüestions com: "Estem avançant de manera positiva en aquest aspecte?", "Quin indicador ens està costant més seguir?", "Com aconseguim superar les nostres mancances segons el que ens diuen els docents/companys...", etc. Mereix també una atenció especial el fet que a l'alumnat de l'ESO se li facilitarà també un formulari on valoraran aspectes bàsics del text teatral: adaptació de l'argument, espai, temps, personatges, símbols... Aquesta heteroavaluació també ens serà de gran valor per a les produccions posteriors als altres nivells durant el curs.</p>	2 sessions

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i>	Resolució del repte <ul style="list-style-type: none">- En grups de quatre persones es crearà el text teatral breu on han de demostrar tots els coneixements adquirits durant la situació d'aprenentatge, juntament amb la seva creativitat i subjectivitat, per posar de manifest la realitat social que els toca tractar al text arran del fet real plantejat. Els arguments de les obres seran diversos a cada nivell de l'ESO en funció dels fets reals que es proposin, però hauran de girar al voltant d'un eix temàtic. Per exemple, a primer de l'ESO podria ser l'assetjament escolar. El text ha de tenir una o dues escenes on hi hagi intervenció de quatre personatges. L'extensió ha de ser de manera que l'obra llegida tingui una durada d'uns 15 minuts. Per redactar el text, seguiran els indicadors de la rúbrica pactada i de les llistes de verificació elaborades conjuntament al llarg de les sessions.- L'alumnat ha de lliurar la primera versió del text amb una justificació oral o escrita de la transformació de la trama, personatges, espais, temps, la tria de símbols, la puntualització de les acotacions, etc. Seria bo que fessin una primera lectura dramatitzada del text davant dels companys i companyes perquè els poguessin fer una retroacció constructiva com a públic. Per fer-ho, els companys i companyes que coavaluin cal que deixin enregistrats els seus comentaris (els quals seguiran els punts essencials de les llistes de verificació) per escrit al diari de seguiment i d'aprenentatge del grup que presenta el text.- L'alumnat lliura el text definitiu i de nou fa una lectura dramatitzada perquè es faci tant la coavaluació dels companys i companyes com l'heteroavaluació docent, però ara a partir de la rúbrica i els comentaris al marge. Cal assenyalar que no es valorarà la feina interpretativa de manera intensiva, ja que això va a càrrec de les altres matèries del batxillerat escènic que participen en la situació d'aprenentatge. També cal dir que la representació davant dels grups de l'ESO es portarà a terme un cop assajat el text des d'aquestes matèries i en col·laboració amb els i les docents implicats dels grups de secundària, que s'encarregaran de facilitar tant els formularis de valoració del text i de la representació teatral com la retroacció realitzada. L'aplicació en nous contextos <p>Durant altres moments del curs, els grups de 2n, 3r i 4t d'ESO seran els que faran l'encàrrec a l'alumnat de batxillerat. Es procedirà de la mateixa manera a resoldre el repte, la creació del breu text teatral, dins de contextos nous a partir de fets reals que podrien gravitar al voltant de problemàtiques socials com la intel·ligència artificial, l'absurditat de la guerra, la intolerància reflectida al racisme, la LGTBI-fòbia, el masclisme, etc.</p>	6 sessions/ obra

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS⁹

L'adaptació de fets reals del nostre voltant, l'objectiu de fer arribar un missatge social mitjançant el teatre i fer de guies descobridors d'aquest art als més joves és un bon instrument motivacional per al treball de la creació dramàtica. A més a més, durant la situació d'aprenentatge s'ofereixen diverses vies per a l'entrada de la informació i per a l'expressió: representacions teatrals gravades, llargmetratges, entrevistes, documents de recerca, il·lustracions, etc.

Cal assenyalar també que durant tota la situació s'ofereixen diferents instruments d'avaluació que permeten l'autoregulació dels estudiants en el procés d'escriptura. De fet, la rúbrica del repte la crea conjuntament tot el grup.

Cal dir també, per acabar, que la major part del temps es treballa de manera grupal i s'aplica diverses vegades la coavaluació per promoure l'aprenentatge entre iguals.

MESURES I SUPORTS ADDITIONALS¹⁰ O INTENSIVS¹¹

Quines mesures o suports addicionals o intensius es proposen per a cadascun dels alumnes següents:

Alumne/a	Mesura i suport addicional o intensiu

⁹ Les mesures i els suports universals són els que s'adrecen a tots els alumnes. Han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar als i les alumnes estratègies per minimitzar les barreres de l'entorn i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa.

¹⁰ Les mesures i els suports addicionals s'adrecen a alguns alumnes. Permeten ajustar la resposta educativa de forma flexible, preventiva i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge que poden comprometre l'avenç personal i escolar.

¹¹ Les mesures i els suports intensius són específics per als i les alumnes amb necessitats educatives especials, estan adaptats a la seva singularitat i permeten ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i, normalment, sense límit temporal.

INDICADORS D'AVALUACIÓ

Objectiu	Competència	Criteri d'avaluació	Indicadors <i>(en què es veu que el criteri d'avaluació s'acompleix i en quin grau?)</i>		
			Nivell 3	Nivell 2	Nivell 1
3. Escriure textos teatrals breus propis basats en fets reals propers al públic més jove tot emprant els recursos i elements propis del gènere, com l'adaptació de la trama, l'estructura interna, els personatges, els elements del llibret, l'espai, el temps, etc., fent ús de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i a partir de models donats (imitació i transformació), per tal de crear escenes que reforcin el missatge del valor universal que es vol transmetre i la reflexió mitjançant el teatre.	Competència 4. Emprar les capacitats expressives i creatives necessàries, utilitzant els elements que configuren el gènere, així com diferents tècniques que componen l'acció dramàtica, el disseny de personatges i la configuració de situacions i escenes, per recrear o crear textos dramàtics i estimular la creativitat literària i artística.	6. Crear textos teatrals col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil a partir de fets reals, analitzant, contrastant i valorant allò que es tria de la realitat i allò que forma part de la subjectivitat i de l'estètica literària segons un eix temàtic i un públic determinat.	Realitza una transformació basada en l'estètica literària i la subjectivitat artística dels fets reals, els quals han estat ben seleccionats dins de la història amb criteri reflexiu dins de l'eix temàtic demanat i adequat al públic. [3 punts]	Realitza una transformació basada en l'estètica literària dels fets reals, els quals han estat bastant ben seleccionats dins de la història amb criteri reflexiu dins de l'eix temàtic demanat i adequat al públic. [2,5 punts]	Realitza una transformació basada en certa estètica literària dels fets reals, els quals han estat seleccionats dins de la història amb un millorable criteri dins de l'eix temàtic demanat i adequat al públic. [1,75 punts]
		7. Crear textos teatrals col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil [...] atenent especialment a les seqüències textuais pròpies del gènere per tal d'elaborar la trama.	Empra les seqüències textuais adients (diàleg, monòleg, apart... i acotacions) per a l'elaboració d'una trama coherent, cohesionada i correcta, amb una evident intenció literària i estilística. [3,5 punts]	Empra les seqüències textuais fonamentals (diàleg i acotacions) per a l'elaboració d'una trama coherent, bastant cohesionada i correcta, amb intenció literària i estilística. [2,5 punts]	Empra de manera majoritàriament encertada les seqüències textuais fonamentals (diàleg i acotacions) per a l'elaboració d'una trama coherent, bastant cohesionada i correcta, amb una incipient intenció literària i estilística. [1,75 punts]
		8. Crear textos teatrals [...] atenent al reflex dels elements de significació (espai i objectes escènics, temps, disseny de personatges, so, imatges, il·luminació) en el text escrit.	Fa una selecció estilística, assenyada i creativa dels espais, dels objectes escènics i del temps, dissenya segons la seva funció personatges d'alt valor literari i tria elements sonors i lumínics significatius i coherents amb la resta d'elements. [3,5 punts]	Fa una selecció estilística assenyada dels espais, dels objectes escènics i del temps, dissenya segons la seva funció personatges i tria elements sonors i lumínics coherents amb la resta d'elements. [2,5 punts]	Fa una selecció assenyada i amb cert estil literari dels espais, dels objectes escènics i del temps, dissenya segons la seva funció la majoria de personatges i tria algun element escènic amb bastant coherència amb la resta d'elements. [1,75 punts]